Informatieronde Programmaraad Westerpark
11 mei 2020

Aanleiding en doel informatieronde
De Programmaraad Westerpark (verder: Programmaraad) constateert dat het animo om deel te nemen, af neemt. Waarom dit het geval is, is de vraag. En daarom heeft de nieuwe externe voorzitter van de Programmaraad Westerpark een ronde gemaakt langs leden van de Programmaraad. Ten eerste om kennis te maken. Ten tweede om te inventariseren wat er leeft en speelt onder de leden. En ten derde om te verkennen of leden van de Programmaraad nog perspectief zien in een vervolg en zo ja, onder welke voorwaarden.

Gevolgde werkwijze
Leden van de Programmaraad zijn voorafgaand aan een bilateraal gesprek vier vragen voorgelegd. Deze zijn:
- Wat is de reden dat je lid geworden bent van de Programmaraad?
- Hoe kijk je terug op de afgelopen periode?
- Wat is jouw motivatie om deel te blijven nemen aan de Programmaraad, maar wat zijn ook je bedenkingen?
- Wat moet de Programmaraad het komend jaar – 2020 – bereiken/opleveren?

In aanvulling op deze gesprekken zijn verslagen en andere documenten bestudeerd.

Tezamen brengt dit de externe voorzitter tot het beeld dat het goed is om niet alleen te reflecteren op het hier en nu, maar ook hierin het proces vanaf april 2018 kort in ogenschouw te nemen. Tezamen laat dit zien waar de drijfveren zitten, waar knelpunten zijn ontstaan en onder welke voorwaarden een succesvolle en inspirerende vervolgfase is in te zetten. Deze reflectie en voorstellen zijn hieronder, aan de hand van 4 bevindingen, samengevat.

Deze reflectie, bevindingen en voorstellen zijn op persoonlijke titel geschreven, in de verwachting hiermee recht te doen aan de gevoerde gesprekken.

Bevinding 1. Een sterke start
In een relatief korte tijd – tussen 16 april en 20 juni 2018 – is het idee om een Programmaraad voor de buitenprogrammering van het Westerpark op te richten en besproken met de buurt. Vervolgens is een oproep gedaan om zich te kandideren en is, aan de hand van selectiecriteria, de Programmaraad samengesteld en van start gegaan.

Toelichting
Op *16 april 2018* vindt de Informatieavond Programmaraad Westerpark plaats. Tijdens deze avond geeft stadsdeel West een toelichting op het doel, de kaders en de beoogde samenstelling van de Programmaraad. Vervolgens wordt er aan drie tafels in kleiner verband doorgesproken over het profiel van beoogde leden en de taakstelling van de Programmaraad. Deze avond geeft scherpte aan de verwachtingen van zowel stadsdeel als bewoners en deelnemers uit de omliggende buurten (Staatsliedenbuurt, GWL-terrein, Spaarndammerbuurt en Volkstuinen). Afgesproken wordt dat er een oproep wordt gedaan aan bewoners en ondernemers uit voornoemde buurten om zich te kandideren. De aanmeldingsperiode hiervoor loopt tot 14 mei 2018.

De criteria voor een lid van de Programmaraad zijn:
- Woont/werkt in de directe omgeving van het Westerpark
- Heeft een achterban/netwerk en kan deze informeren en hiermee overleggen
- Committeert zich voor langere tijd aan de Programmaraad (minimaal 2 jaar, maximaal 5 jaar)

- Heeft een cultureel profiel en/of is een sleutelfiguur in de buurt
- Denkt in kansen en dient constructief en kritisch te zijn
- Heeft geen eigen belang bij deelname aan de Programmaraad wat betreft de buitenprogrammering
- Beschikt over goede communicatieve vaardigheden.

Tevens is gesteld dat:

- De Programmaraad in zijn geheel bestaat uit een divers gezelschap in de meest brede zin van het woord: achtergrond, kennis van (culturele) programmering, oog voor de buurt, leeftijd, kennis van toegankelijkheid voor mensen met een beperking, oude en nieuwe bewoners, ondernemers en culturele instellingen.

Bewoners die zelf niet wilden deelnemen in de Programmaraad, maar wel geïnteresseerd zijn in het Westerpark, hebben alle motivatiebrieven van belangstellenden doorgenomen en getoetst aan voornoemde criteria. Twee aanmeldingen hebben zich terug getrokken vanwege mogelijke belangenverstrengeling en gebrek aan tijd. Vijf aanmeldingen voldeden niet of onvoldoende aan de criteria. Zo bleven er veertien aanmeldingen over.

Omdat aanvankelijk het plan was om de Programmaraad uit tien leden te laten bestaan en zich voor de Staatsliedenbuurt en het GWL-terrein meer aanmeldingen waren, is op 17 mei 2018 nog een bijeenkomst georganiseerd. Daar hebben de kandidaten voor de Staatsliedenbuurt en het GWL-terrein zich nader gepresenteerd. Hierna werd echter gezamenlijk besloten om alle veertien kandidaten de Programmaraad te laten vormen, naar de volgende verdeling:

- Staatsliedenbuurt: 6 bewoners, 1 culturele instelling en 1 ondernemer
- GWL-terrein: 3 bewoners
- Spaarndammerbuurt: 2 bewoners
- Volkstuinen: 1 bewoner/volkstuinder.

Op *20 juni 2018* kwam de Programmaraad, samen met vertegenwoordigers van stadsdeel West en Westergasfabriek BV, voor het eerst bijeen. Na een voorstelronde volgde al snel de inhoud. Diverse ideeën over de buitenprogrammaringen werden uitgewisseld. Tevens gaf de Programmaraad aan het proces goed te willen inrichten, met duidelijkheid over wie tot de Programmaraad behoort, waarover er geadviseerd wordt en wat de status van het advies is. Wat de samenstelling van de Programmaraad betreft, wordt gezamenlijk vastgesteld dat Westergasfabriek BV zeer welkom en gewenst is bij de bijeenkomsten, maar geen lid is. De Programmaraad wordt nader geïnformeerd over de culturele buitenprogrammering en het locatieprofiel.

Op *24 juli 2018* komt de Programmaraad voor de tweede keer bijeen. Wederom wordt veel feitelijke informatie uitgewisseld over het locatieprofiel, het aantal buitenevenementen en de manier van tellen, de vergunningen, de begrenzing van het evenemententerrein, de begin- en eindtijden van evenementen, het aantal bezoekers, de logistiek en effect hiervan op mens en natuur. Deze feitelijke informatie wordt gegeven ter voorbereiding op het inhoudelijke gesprek, themasessies en advisering.

Op *4 oktober 2018* vindt een bijeenkomst plaats met de Programmaraad en vertegenwoordigers van Stadsdeel West (DB en ambtelijk), Westergasfabriek BV en stadsdeelcommissie. Tijdens deze bijeenkomst wordt de Programmaraad geïnformeerd over de startnotitie ‘Westerpark in balans’. Deze startnotitie is naar de stadsdeelcommissie gestuurd met als doel om te zoeken naar een nieuwe balans. In een vervolgbespreking over de buitenprogrammering (begin 2019), zou het DB graag het advies van de Programmaraad betrekken. Daarom wordt snel vervolgd met inhoudelijke thema’s, zoals vergunningen en programmering. Per thema geven leden van de Programmaraad adviezen, waarna deze plenair besproken worden. In deze bespreking wordt een driedeling aangebracht: iedereen mee eens (‘must’), meningen verdeeld (‘could’) en overige adviezen die wat verder van het

onderwerp afstaan of een heel individueel karakter hebben ('suggesties'). Het verslag hiervan is vervolgens door Stadsdeel West van vragen en opmerkingen voorzien, met als doel om het advies aan te scherpen. Tevens is het verslag voor een van de leden aanleiding geweest om een enquête te houden onder bewoners in een flat tegenover de Gashouder.
De werkwijze geeft een grote dynamiek, versnelling en concretisering aan het gesprek.

Op *30 oktober 2018* staat de bijeenkomst van de Programmaraad weer meer in het teken van informeren. Westergasfabriek BV geeft een toelichting op de speerpunten (zoals: innovatie, bewegen en gezondheid, duurzaamheid, nieuw talent en meesterschap, lage en hoge cultuur naast elkaar) en uitgangspunten voor de programmering. Vervolgens gaat een deel van deze bijeenkomst ook weer over het groeperen en aanscherpen van de adviespunten.
Duidelijk wordt dat de ambities en zorgvuldigheid die de Programmaraad wil betrachten, extra tijd kost. Besloten wordt om eerst nog een themasessie over verkeer, logistiek en ecologie te organiseren, alvorens het eerste deel van het advies wordt besproken. Een aantal leden van de Programmaraad bereidt dit voor.

Bevinding 2. Het bijna 100-puntenplan
Onder 'stoom en kokend water' is een divers samengestelde Programmaraad erin geslaagd om rondom zeven thema's standpunten in te nemen en duidelijke adviezen te geven. Gezien de diversiteit aan leden, onderwerpen en verwachtingen is dit een succes te noemen.

Toelichting
Eind 2018/begin 2019 is het advies van de Programmaraad gereed. Dit 'bijna 100-puntenplan' – het zijn er namelijk wel geteld 94 – is het antwoord op de vraag naar een balans tussen de buiten- en binnenevenementen in het park enerzijds en de overlast, de leefbaarheid en de kwaliteit van het park anderzijds. De thema's die in dit advies terug komen, zijn: (1) (buiten)programmering evenementen/vergunningen, (2) overlast door afval, geluid, omhekkingen, ecologische schade, ontoegankelijkheid, stank, etc., (3) handhaving en beheer park, (4) duurzaamheid en ecologie, (5) participatie en communicatie, (6) verkeer en parkeren en (7) social return.

Op *25 februari 2019* kijken de Programmaraad en Stadsdeel West (DB, ambtelijk) terug op het advies en het proces dat hieraan vooraf is gegaan. Algemene stemming is dat, in korte tijd en onder behoorlijk hoge druk, veel aan de orde is gekomen. Tegelijkertijd heeft het voorbereidingsproces ook aan het licht gebracht dat niet iedereen zich kon vinden in het advies, bijvoorbeeld daar waar het gaat om het aantal evenementendagen. Ook wordt in de reflectie op het advies en het doorlopen proces geconstateerd dat veel adviespunten nog vervolgacties vragen (in verduidelijking en in concretisering). Tenslotte worden zogenoemde piketpalen gemist: waar gaat het park naar toe, wanneer is er sprake van balans? Dit vergezicht of perspectief zou een welkome aanvulling zijn, zo stelt de Programmaraad.

Uit de gesprekken in het kader van onderhavige informatieronde komt over het algemeen naar voren dat het werken aan zoiets concreets als een 'bijna 100-puntenplan' energie en focus geeft aan het proces en de samenwerking, maar tegelijkertijd ook leidt tot schuring en persoonlijke wrijving.

Bevinding 3. Naar meer inhoudelijke programmering
Medio 2019 – een jaar na de selectieprocedure – wordt door Stadsdeel West aangegeven de behoefte te hebben om meer focus te gaan leggen op de inhoudelijke programmering. Deze behoefte wordt ook door de Programmaraad gedeeld. Een belangrijke eerste proeve hiervoor is het advies over het locatieprofiel Westerpark geweest (medio – eind 2019). Dit proces is niet naar ieders tevredenheid verlopen. Daarnaast komt uit de verslagen van de Programmaraad en uit de informatieronde een beeld naar voren dat het gesprek en de concreetheid over de inhoudelijke

programmering minder uit de verf komen dan gehoopt. Hierdoor verliest de Programmaraad aan focus en betrokkenheid en groeit de onduidelijkheid over taakstelling en toegevoegde waarde.

Toelichting
Op *16 mei 2019* vraagt Stadsdeel Westerpark aan de Programmaraad om voor het komend jaar meer focus te leggen op de inhoudelijke programmering en de advisering hierop door de Programmaraad. De Programmaraad onderstreept dit belang en werkt aan de voorbereiding. Uit de verslagen is wat ongeduld te bespeuren, maar ook blijkt dat het een zoektocht is hoe dit nu vooral ook concreet te maken is. Tegelijkertijd voeren de leden van de Programmaraad het onderlinge gesprek over haar taakstelling. Gaat de Programmaraad nu over de programmering van de buitenevenementen en/of ook over zogenoemde randverschijnselen als overlast? Moet de Programmaraad reageren op voorstellen, de actiepunten uit het 'bijna 100-puntenplan' evalueren en/of ook nog verder brengen en/of meer vooraf meedenken en als het ware proactief adviseren? Tenslotte speelt rondom de taakstelling van de Programmaraad ook nog de vraag of men initiatieven mee moet helpen organiseren of de condities hiervoor zou moeten regelen.

Parallel aan deze discussie loopt de voorbereiding van een advies van het DB aan de burgemeester over het locatieprofiel Westerpark. In deze voorbereiding gaat het om het aantal dagen voor (grote) evenementen inclusief op- en afbouwdagen en om het sturen op inhoud en overlast. Hiervoor moeten, zo werd dat genoemd in de voorbereiding en het advies naar de burgemeester, 'knoppen' ontwikkeld gaan worden.

De wijze waarop dit advies voorbereid is, is niet naar ieders tevredenheid verlopen. Voor sommige leden van de Programmaraad ging het teveel over het verminderen van het aantal evenementendagen, voor andere juist te weinig. Voor sommige leden van de Programmaraad is te weinig voortgang geboekt in de discussie over 'knoppen' en de werkwijze, voor andere leden hoort deze discussie niet thuis bij de Programmaraad. Daarnaast heeft het Stedelijk Evenementenbureau per abuis een foutief aantal evenementendagen overgenomen, dat weliswaar snel gerectificeerd is, maar voor sommige leden van de Programmaraad als een inbreuk op de samenwerking is ervaren. Tenslotte heeft ook het indienen van moties door stadsdeelcommissieleden zonder informatie vooraf aan de Programmaraad, gezorgd voor onduidelijkheid en frictie.

Op 4 februari 2020 komt deze onduidelijkheid en frictie terug tijdens de bespreking van de concept-opdracht aan de Programmaraad voor 2020-2021. Opnieuw speelt de discussie over de taakstelling en focus op. De afwezigheid van een aantal leden roept de vraag op of er nog wel voldoende commitment is en voor enkele leden de vraag of er nog wel een opgave ligt voor de Programmaraad.

Bevinding 4. Behoefte aan een duidelijke doorstart
Na een snelle en resultaatgerichte start – met het 'bijna 100-puntenplan' als mijlpaal – lijkt er in het tweede jaar van de Programmaraad meer ruis gekomen te zijn. Het gevoel van saamhorigheid, ondanks voldoende ruimte en begrip voor verschillen van mening, is minder dan voorheen. Twijfel over waar de Programmaraad nu wel of niet over gaat, groeit. Mogelijk eist de enorme tijdsinzet in de afgelopen twee jaar ook zijn tol. Maar tegelijkertijd lijkt er nog veel 'werk aan de winkel'. Indruk is dan ook dat een nieuw momentum gemarkeerd moet worden, zo twee jaar na de start van de Programmaraad.

A. Motivatie: overeenkomstig
Elk lid van de Programmaraad heeft bewust en gemotiveerd gekozen om zich aan te melden. Hoewel de motivaties individueel wat van elkaar verschillen, valt het vooral op hoe overeenkomstig deze zijn. Uit de gesprekken komen de volgende gedeelde motivaties naar voren:
- Kennis van en actief in de buurt.
- Meer diversiteit in de programmering.

- Meer verbinding van de programmering met de buurt.
- Meerwaarde van een platform waar overheid, ondernemers en bewoners met elkaar in gesprek zijn.
- Gericht op het boeken van concrete resultaten.
- Park is unieke plek waar alles en iedereen samen komt.
- Er moet ruimte in Programmaraad voor verschil en kritiek zijn (‘zonder schuring geen glans’), maar uiteindelijk gaat het om constructief met elkaar het park en de buurt vooruit helpen.

Indruk is dat deze motivaties een eerste indicatie geven voor vervolgdeelname aan de Programmaraad, maar dit kan niet los gezien worden van de onderstaande aandachtspunten.

B. Van toegevoegde waarde: naar een nieuwe opdracht en taakstelling

Uit de gesprekken komt naar voren dat deelname aan de Programmaraad staat en valt bij het kunnen leveren van toegevoegde waarde. In het eerste jaar van de Programmaraad lijkt dit geen punt van discussie te zijn geweest. Voor het tweede jaar van de Programmaraad is dit voor de meeste leden van de Programmaraad weerbarstiger aan het worden en is de behoefte er om dit nadrukkelijker naar elkaar uit te spreken. Zeker na twee jaar opereren is dit bijna een ‘natuurlijk moment’. Corona versterkt de behoefte aan het markeren van een nieuw moment.

De vraag naar toegevoegde waarde hangt één op één samen met de taakstelling van de Programmaraad. En zoals hiervoor gesteld is hier discussie over, die echter nog onvoldoende geleid heeft tot een nieuwe en door de leden van de Programmaraad gedeelde opdrachtformulering. Op basis van de gevoerde gesprekken zou dit kunnen zijn:

- Formuleren van een perspectief: wanneer sprake van balans?
- Op basis van dit perspectief en het ‘100-puntenplan’ adviseren over een methode om balans – en hiermee de impact van de buitenprogrammering – te monitoren (‘knoppen’)
- Proactief meedenken en adviseren over inhoudelijke programmering voor 2021 (met meer focus op de buurt).
- Reguliere verantwoording van Programmaraad in 4-seizoenoverleg (‘zichtbaarheid en laagdrempeligheid’).

De huidige contactbeperkende maatregelen vanwege Corona, de mogelijke versoepeling hiervan in de nabije periode, maar tegelijkertijd mogelijk ook een meer fundamentele herbezinning op belangrijke ontmoetingsplekken in de stad zouden nog wel eens van invloed kunnen zijn op de toekomst van de buitenprogrammering van het Westerpark. Momenteel is de impact van Corona nog niet of nauwelijks te overzien. Voorstel is om voortschrijdende inzichten en mogelijk ook de noodzaak tot verandering en innovatie te blijven betrekken bij de opdrachtformulering en acties van de Programmaraad.

C. Acties van programmaraad: impact

Onderdeel van de opdrachtformulering is ook de status die ontleend kan worden aan de verrichtingen van de Programmaraad. Of concreter gesteld, als de opdracht zich richt op de vier punten/activiteiten zoals onder B benoemd, welke impact heeft een profiel, de methode om balans te monitoren (‘knoppen’), de adviezen vooraf over de inhoudelijke programmering en de rol van de Programmaraad in het 4-seizoenenoverleg? In de gesprekken wordt immers nadrukkelijk aangegeven niet vrijblijvend te willen opereren. Tevens zouden aan deze 4 punten/activiteiten ook producten verbonden kunnen worden en oplevermomenten, ten behoeve van de focus en scherpte van de Programmaraad.

D. Omgang met en verhouding tot DB, stadsdeelorganisatie, stadsdeelcommissie en centrale stad

Uitgangspunt is een goede en tijdige afstemming, met begrip voor ieders eigen rol en verantwoordelijkheid. Tegelijkertijd moet, terugkijkend, vastgesteld worden dat in de verhouding

tussen Programmaraad enerzijds en DB, ambtelijke organisatie van het stadsdeel, stadsdeelcommissie en centrale stad anderzijds het soms wat onduidelijk gebleven is in wat men van elkaar wel en niet mag verwachten. Tevens is hierdoor onduidelijk geworden in wiens opdracht de Programmaraad opereert en naar wie het adviseert. Voorstel is om de verhoudingen vooraf duidelijk naar elkaar uit te spreken.

E. Deelname: samen, maar mogelijk in kleiner aantal

Uit de gesprekken komt naar voren dat de betrokkenheid van de Programmaraadsleden in het eerste jaar groot was. Soms leidde dit tot scherpe en voor sommige ook vermoeiende discussies, maar telkens weer was er de bereidheid om er met elkaar uit te komen. Voor velen heeft dit ook een trots gevoel opgeleverd. In het tweede jaar lijkt er meer 'metaalmoeheid' te zijn en minder souplesse om elkaar te vinden. De deelname aan bijeenkomsten nam af, overigens soms om redenen die van persoonlijke aard waren en niets met de Programmaraad te maken hadden. Maar toch betekende dit dat soms maar de helft van de Programmaraad aanwezig was. Dat stimuleert niet voor degenen die er wel zijn. En dat is voor sommigen die niet aanwezig konden zijn, ook onprettig.

Wat overheerst in de gevoerde gesprekken is de behoefte om het echt met elkaar te doen en dat betekent aanwezigheid, ruimte voor gesprek, maar ook de bereidheid om er uiteindelijk met elkaar uit te komen. Een wat kleinere Programmaraad is hierin geen beletsel, zo wordt in de gesprekken gesteld. Althans wanneer nog wel recht gedaan wordt aan de criteria zoals gesteld bij de start.

Op de vraag voor hoe lang men lid is van de Programmaraad, verschillen de antwoorden. Sommigen stellen in de gesprekken dat leden voor twee jaar benoemd zijn en dat medio 2020 sowieso een goed moment is om ook de deelname ter discussie te stellen. Anderen geven aan dat de zittingstermijn langer is dan twee jaar of dat dit helemaal niet zo duidelijk is afgesproken.

Voorstel zou zijn om eerst duidelijkheid te hebben over de taakstelling van de Programmaraad en daarna alle leden van de Programmaraad te vragen of zij voor een jaar hun deelname willen en kunnen continueren. Wanneer duidelijk is wat de nieuwe samenstelling is van de Programmaraad kan, mede op van de selectiecriteria en beoogde omvang, bezien worden of hier nog voldoende recht aan wordt gedaan.

F. Omgang: divers, open en constructief

Uit de gesprekken spreekt nog altijd de voorkeur voor een diverse Programmaraad in de meest brede zin van het woord (zie: criteria die gesteld zijn bij aanvang). Diversiteit doet immers recht aan de complexiteit van de opgave, maar ook aan de samenleving en de rol die de buitenprogrammering hierin speelt. Keerzijde van een divers gezelschap kan zijn dat dit leidt tot een gesprek tegen en plaats van met elkaar. Ook hierin zijn de meningen is de informatieronde vrij eensluidend: een Programmaraad kan alleen maar werken als men er samen uit wil komen, men bereid is om voortschrijdende inzichten te bieden en in staat is om soms over eigen standpunten heen te stappen. Alleen zo is vooruitgang te boeken en houdt het gesprek ook zijn opbouwende dynamiek.
Voorstel is om deze omgangsvorm te blijven toetsen in het komend jaar en, wanneer deze omgangsvorm wat onderhoud behoeft, dit met elkaar te bespreken.